

SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUẢNG TRỊ PHÁT HUY VAI TRÒ THAM MƯU ĐẨY MẠNH ĐỔI MỚI SÁNG TẠO, ỨNG DỤNG KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ ĐỂ TỈNH NHÀ PHÁT TRIỂN NHANH VÀ BỀN VỮNG

ĐẶNG NGỌC TUẤN

Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Trị

Trong bối cảnh Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ, khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số đã trở thành những động lực then chốt thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của mỗi quốc gia, địa phương. Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia đã khẳng định: Phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia là đột phá quan trọng hàng đầu, là động lực chính để phát triển nhanh lực lượng sản xuất hiện đại, hoàn thiện quan hệ sản xuất, đổi mới phương thức quản trị quốc gia, phát triển kinh tế - xã hội, ngăn chặn nguy cơ tụt hậu, đưa đất nước phát triển bứt phá, giàu mạnh trong kỷ nguyên mới.

Tỉnh Quảng Trị - mảnh đất giàu truyền thống cách mạng, kiên cường trong đấu tranh, bền bỉ trong xây dựng và phát triển. Mặc dù còn hạn chế về tiềm năng, nguồn lực và điều kiện xuất phát điểm so với nhiều địa phương khác nhưng Quảng Trị luôn nuôi dưỡng khát vọng cháy bỏng vươn lên, khẳng định vị thế, phát triển nhanh và bền vững. Nhận thức rõ yêu cầu của thời kỳ mới, tỉnh xác định khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số không chỉ là nền tảng quan trọng mà còn là động lực then chốt để hiện thực hóa khát vọng ấy. Đây là con đường tắt yếu giúp Quảng Trị từng bước thu hẹp khoảng cách phát triển, tạo ra những đột phá mới trong kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống Nhân dân, đồng thời hội nhập sâu rộng, chủ động trong bối cảnh toàn cầu hóa và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Nhận thức được tầm quan trọng đó, thời gian qua, với vai trò là cơ quan chuyên môn tham mưu giúp Tỉnh ủy, HĐND và UBND tỉnh trong

Đoàn công tác Bộ Khoa học và Công nghệ kiểm tra tình hình vận hành bộ máy chính quyền hai cấp tại tỉnh Quảng Trị năm 2025

Ảnh tư liệu

lĩnh vực khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, Sở Khoa học và Công nghệ (KH&CN) xác định rõ sứ mệnh của mình là trung tâm định hướng, hoạch định và tổ chức thực thi các chủ trương, chính sách, chương trình phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số của tỉnh. Trên cơ sở bám sát các nghị quyết, chỉ thị của Trung ương và của tỉnh, Sở KH&CN chủ động tham mưu ban hành, triển khai đồng bộ các chủ trương, cơ chế, chính sách nhằm thúc đẩy hoạt động nghiên cứu, ứng dụng, chuyển giao công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trên địa bàn tỉnh.

Trong lĩnh vực KH&CN, Sở đã tham mưu Tỉnh ủy, HĐND và UBND tỉnh ban hành và triển khai hiệu quả các chủ trương, chính sách như: hỗ trợ sáng tạo khoa học và đổi mới công nghệ; hỗ trợ ứng dụng và nhân rộng các kết quả KH&CN; phát triển và ứng dụng công nghệ sinh học; phát triển thị trường KH&CN, doanh nghiệp KH&CN; hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm, hàng hóa dựa trên

nền tảng khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo; triển khai, áp dụng và quản lý hệ thống truy xuất nguồn gốc; tăng cường, đổi mới hoạt động đo lường hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh và hội nhập quốc tế,... Các chương trình, kế hoạch, đề án được ban hành và triển khai thực hiện đã thúc đẩy mạnh mẽ hoạt động KH&CN trên địa bàn tỉnh, tạo cơ hội thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp tiếp cận, ứng dụng và chuyển giao các tiến bộ KH&CN trong sản xuất và đời sống. Nhiều kết quả nghiên cứu đã được ứng dụng trực tiếp vào sản xuất và đời sống, mang lại hiệu quả rõ rệt. Giai đoạn 2020-2025, toàn tỉnh đã triển khai gần 200 nhiệm vụ KH&CN, trong đó trên 80% kết quả được ứng dụng vào thực tiễn. Các mô hình nông nghiệp ứng dụng công nghệ sinh học, công nghệ tưới thông minh hay sản xuất sạch đã góp phần nâng cao năng suất, chất lượng và giá trị sản phẩm, đồng thời thúc đẩy xu hướng nông nghiệp bền vững.

Song song với đó, Sở KH&CN tập trung xây dựng và phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, tạo môi trường thuận lợi để hình thành và phát triển doanh nghiệp KH&CN, doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo; thúc đẩy kết nối giữa cơ quan quản lý nhà nước với các viện nghiên cứu, trường đại học, doanh nghiệp và nhà đầu tư để thương mại hóa sản phẩm, kết quả nghiên cứu, góp phần quan trọng đưa KH&CN thực sự đi vào cuộc sống, đóng góp trực tiếp cho tăng trưởng kinh tế của tỉnh. Các chương trình, kế hoạch của UBND tỉnh như: Kế hoạch Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trên địa bàn tỉnh đến năm 2025; Chương trình Phát triển tài sản trí tuệ đến năm 2030; Chương trình phát triển thị trường KH&CN, doanh nghiệp KH&CN đến năm 2030,... được Sở KH&CN tham mưu triển khai đồng bộ và mang lại kết quả tích cực. Toàn tỉnh đến nay đã hình thành 10 doanh nghiệp và 25 tổ chức KH&CN; được bảo hộ 2 chỉ dẫn địa lý, 88 nhãn hiệu tập thể và nhãn hiệu chứng nhận. Nhiều sản phẩm nhờ được xây dựng và phát triển nhãn hiệu và chỉ dẫn địa lý đã khẳng định thương hiệu trên thị trường. Sở KH&CN cũng đã hợp tác có hiệu quả với các cơ quan Trung ương và địa phương đẩy mạnh

Đẩy mạnh ứng dụng các công nghệ chiến lược (trí tuệ nhân tạo, IoT, blockchain, công nghệ sinh học, năng lượng tái tạo...) vào đời sống và sản xuất

Ảnh tư liệu

truyền thông, phổ biến thông tin, kiến thức về hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, đào tạo kiến thức, năng lực chuyên môn và kỹ năng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho các chủ thể trong hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Hội thi “Sáng tạo kỹ thuật”, Cuộc thi “Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo” lan tỏa mạnh mẽ phong trào lao động sáng tạo và tinh thần khởi nghiệp, văn hóa khởi nghiệp trong cộng đồng.

Trong lĩnh vực chuyển đổi số, Sở KH&CN đã đóng vai trò tham mưu, điều phối triển khai các chương trình, kế hoạch phát triển chính quyền số, kinh tế số và xã hội số, đảm bảo sự liên thông, đồng bộ và hiệu quả giữa các ngành, các cấp. Sở đã chú trọng tham mưu giải pháp phát triển hạ tầng số, cơ sở dữ liệu dùng chung, thúc đẩy ứng dụng công nghệ số trong quản lý, sản xuất, kinh doanh, cũng như phối hợp đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực số, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của tỉnh trong thời kỳ hội nhập. Tham mưu xây dựng và đưa vào vận hành Trung tâm Điều hành thông minh (IOC) của tỉnh, giúp nâng cao hiệu quả giám sát, quản lý và điều hành các hoạt động phát triển kinh tế - xã hội.

Đặc biệt, Sở KH&CN giữ vai trò nòng cốt, tham mưu, điều phối và tổ chức thực hiện trong việc cụ thể hóa Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia và Kế hoạch số 02-KH/BCĐTW ngày 19/6/2025 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa

học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số về thúc đẩy chuyển đổi số liên thông, đồng bộ, nhanh, hiệu quả đáp ứng yêu cầu sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tại địa phương. Sở đã chủ động tham mưu cho Tỉnh ủy, UBND tỉnh ban hành các chương trình, kế hoạch hành động, cơ chế, chính sách đặc thù để đưa tinh thần của Nghị quyết số 57-NQ/TW vào thực tiễn, gắn kết mục tiêu phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số với chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, quy hoạch, kế hoạch phát triển của tỉnh. Đồng thời đã phát huy vai trò đầu mối phối hợp với các sở, ngành, địa phương trong triển khai các nhiệm vụ khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trên địa bàn tỉnh. Hiện nay, toàn ngành KH&CN đang tập trung nguồn lực triển khai toàn diện, quyết liệt Kế hoạch hành động số 09-KH/TU ngày 31/7/2025 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị trên địa bàn tỉnh Quảng Trị và Kế hoạch số 623/KH-UBND ngày 22/8/2025 của UBND tỉnh thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị, Nghị quyết số 71/NQ-CP ngày 01/4/2025 của Chính phủ và Kế hoạch hành động số 09-KH/TU ngày 31/7/2025 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị trên địa bàn tỉnh Quảng Trị.

Theo chức năng, nhiệm vụ được giao, Sở KH&CN đã chủ động nắm bắt tình hình, kịp thời hỗ trợ, hướng dẫn các sở, ngành, địa phương xử lý, tháo gỡ ngay các khó khăn, vướng mắc phát sinh trong vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp. Các hệ thống thông tin dùng chung của tỉnh vận hành thông suốt, ổn định, không gián đoạn trước và sau hợp nhất, hỗ trợ tích cực cho hoạt động của chính quyền 2 cấp tỉnh Quảng Trị (mới). Hệ thống thông tin giải quyết thủ tục hành chính tỉnh đã hoàn thành tích hợp 100% dịch vụ công trực tuyến trên Cổng Dịch vụ công quốc gia, đáp ứng mô hình Cổng Dịch vụ công quốc gia trở thành điểm “một cửa sổ” tập trung, duy nhất. Hệ thống Quản lý văn bản và điều hành tỉnh hoàn thành chuyển đổi, hợp nhất và hoạt động từ 01/7/2025, đã tích hợp phần mềm theo dõi nhiệm vụ của UBND tỉnh. Hệ thống văn bản điện tử gửi nhận thông suốt với Trung ương không gián đoạn, đáp ứng mô hình chính quyền địa phương 2 cấp

tỉnh Quảng Trị (mới). Hệ thống hội nghị trực tuyến đã triển khai kết nối thông suốt đến 78/78 đơn vị cấp xã và được triển khai mở rộng để phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành của các Đảng ủy xã, phường, đặc khu,...

Bên cạnh những kết quả đạt được, chúng ta cũng thẳng thắn nhìn nhận trong quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ tham mưu về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trên địa bàn tỉnh, Sở KH&CN vẫn còn bộc lộ một số hạn chế, tồn tại như:

Chất lượng công tác tham mưu chưa đồng đều, một số đề xuất, cơ chế, chính sách chưa thật sự đột phá, còn dừng ở mức định hướng chung, thiếu giải pháp cụ thể, khả thi. Công tác dự báo, phân tích, tham mưu chiến lược chưa theo kịp tốc độ phát triển nhanh chóng của khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Tiềm lực nghiên cứu, dữ liệu và cơ sở thực tiễn hạn chế; nguồn thông tin, dữ liệu phục vụ tham mưu còn thiếu tính hệ thống, chưa đầy đủ và cập nhật; việc tổng kết thực tiễn, đánh giá tác động từ các chính sách đã triển khai còn chậm, thiếu chiều sâu, ảnh hưởng đến chất lượng tham mưu. Đội ngũ cán bộ tham mưu chuyên trách về đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số còn mỏng, chưa đáp ứng yêu cầu ngày càng cao; kỹ năng phân tích chính sách, nghiên cứu dự báo, khả năng tiếp cận xu thế mới trên thế giới của một số cán bộ còn hạn chế. Sự phối hợp liên ngành chưa thật sự chặt chẽ, một số nhiệm vụ cần sự tham gia đồng bộ giữa các sở, ngành, địa phương nhưng công tác điều phối, kết nối của Sở đôi khi chưa hiệu quả. Việc tham mưu cơ chế, chính sách để huy động nguồn lực xã hội, doanh nghiệp, hợp tác quốc tế vào phát triển KH&CN còn hạn chế; chưa tạo được nhiều mô hình đột phá để lan tỏa, nhân rộng.

Trong giai đoạn phát triển mới, tỉnh Quảng Trị đang đứng trước những thời cơ và thách thức đan xen. Sở KH&CN luôn xác định rằng, với vai trò là cầu nối chiến lược, Sở không chỉ thực hiện chức năng quản lý nhà nước mà còn đóng vai trò kiến tạo môi trường, khuyến khích sáng tạo, hỗ trợ đổi mới và giám sát, đánh giá hiệu quả thực thi các chính sách khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Để phát huy tối đa vai trò tham mưu đẩy mạnh đổi mới sáng tạo, ứng dụng khoa học, công nghệ và chuyển đổi số để

tỉnh Quảng Trị phát triển nhanh và bền vững, Sở KH&CN cần tập trung vào một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm sau:

Thứ nhất, tham mưu triển khai Nghị quyết số 193/2025/QH15 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc biệt tạo đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia. Ban hành chính sách ưu đãi, khuyến khích doanh nghiệp, tổ chức đầu tư vào nghiên cứu và phát triển, khởi nghiệp sáng tạo, ứng dụng công nghệ số. Áp dụng ưu đãi về đầu tư, tín dụng, thuế theo Luật Công nghiệp công nghệ số năm 2025,... Đồng thời, đề xuất tăng tỉ lệ chi ngân sách cho KH&CN, phấn đấu đạt mức tối thiểu 3% tổng chi ngân sách tỉnh, tạo nguồn lực đủ mạnh để triển khai các chương trình, dự án quan trọng.

Thứ hai, tham mưu phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao phải được xem là nhiệm vụ đột phá. Tham mưu UBND tỉnh kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng chuyên sâu cho đội ngũ cán bộ, kỹ sư, chuyên gia trong các lĩnh vực công nghệ số, trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, IoT, công nghệ sinh học. Bên cạnh việc đào tạo tại chỗ, cần có chính sách thu hút trí thức trẻ, chuyên gia trong và ngoài nước về công hiến cho quê hương.

Thứ ba, tham mưu đầu tư cho hạ tầng KH&CN, xem đây là một yêu cầu cấp thiết. Hình thành các trung tâm nghiên cứu, phòng thí nghiệm trọng điểm, vườn ươm công nghệ, khu làm việc chung cho các startup đổi mới sáng tạo. Đồng thời, tiếp tục mở rộng hạ tầng số, phủ sóng internet tốc độ cao đến tận vùng sâu, vùng xa, kết hợp với việc tăng cường an ninh mạng, bảo vệ dữ liệu, bảo đảm an toàn thông tin.

Thứ tư, phát triển dữ liệu và hệ sinh thái số. Việc xây dựng kho dữ liệu dùng chung, tích hợp dữ liệu kinh tế - xã hội phục vụ hoạch định chính sách, đồng thời thúc đẩy thương mại điện tử, thanh toán số và kinh tế chia sẻ, sẽ tạo nền tảng để hình thành xã hội số toàn diện. Bên cạnh đó, cần hỗ trợ doanh nghiệp, hợp tác xã mạnh dạn ứng dụng các nền tảng số trong sản xuất, quản lý, tiêu thụ sản phẩm.

Thứ năm, tập trung tham mưu các cơ chế khuyến khích ứng dụng các công nghệ chiến lược như trí tuệ nhân tạo, IoT, blockchain, công nghệ sinh học, năng lượng tái tạo... để tạo bước

nhảy vọt trong năng suất và chất lượng sản phẩm; thúc đẩy thương mại hóa kết quả nghiên cứu, phát triển sản phẩm mới có giá trị gia tăng cao để nâng cao sức cạnh tranh của doanh nghiệp Quảng Trị trên thị trường.

Thứ sáu, tham mưu đẩy mạnh hợp tác và liên kết quốc tế, xem đây là kênh quan trọng để tiếp cận tri thức, công nghệ và nguồn lực. Mở rộng hợp tác với các viện nghiên cứu, trường đại học, doanh nghiệp công nghệ lớn trong và ngoài nước, kết nối vào mạng lưới đổi mới sáng tạo toàn cầu, đồng thời phát huy lợi thế cửa ngõ Hành lang kinh tế Đông - Tây để tăng cường liên kết vùng Bắc Trung Bộ.

Trong giai đoạn 2025-2030, thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị và Kế hoạch hành động số 09-KH/TU của Ban Thường vụ Tỉnh ủy thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW, tỉnh Quảng Trị đặt ra nhiều mục tiêu quan trọng để quyết tâm đạt được như: phát triển mạnh mẽ kinh tế số; nâng cao đóng góp của năng suất nhân tố tổng hợp (TFP) tiệm cận mức bình quân cả nước; xây dựng chính quyền số, xã hội số toàn diện; hình thành hệ sinh thái đổi mới sáng tạo, trung tâm nghiên cứu - đổi mới sáng tạo, khu nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao; phát triển đồng bộ hạ tầng số, dữ liệu mở, dữ liệu dùng chung; xây dựng đội ngũ nhân lực KH&CN chất lượng cao.

Đặc biệt, tỉnh phấn đấu đến năm 2030 có ít nhất 20 doanh nghiệp KH&CN, trên 200 doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo hoạt động hiệu quả; từng bước thương mại hóa kết quả nghiên cứu KH&CN và tài sản trí tuệ, đưa KH&CN thực sự trở thành động lực then chốt của tăng trưởng. Tỉ trọng giá trị tăng thêm của kinh tế số trong GRDP đạt 25%; tỉ lệ sử dụng dịch vụ công trực tuyến của người dân và doanh nghiệp đạt trên 80%.

Để hiện thực hóa mục tiêu này, Sở KH&CN sẽ tiếp tục phát huy vai trò tham mưu chiến lược, tiên phong trong triển khai các chương trình khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, trở thành “nhạc trưởng” của hệ sinh thái đổi mới sáng tạo tỉnh nhà. Bằng sự quyết tâm, trách nhiệm và khát vọng cống hiến, toàn ngành KH&CN tỉnh Quảng Trị sẽ chung sức, đồng lòng, góp phần đưa quê hương phát triển nhanh và bền vững ■